

ΤΑ ΠΑΘΗ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

ΜΙΑ ΜΕΣΑΙΟΝΙΚΗ ΤΡΑΓΩΔΙΑ

Ριχάρδος ο Λεοντόκαρδος και η στέψις του. Τὰ δῶρα τῶν Ἑβραίων. «Θάνατος στοὺς μάγους...» Ὅπου μόνον τὸ βῆκτισμα σώζει. Σκηναὶ στὸν Πύργο τοῦ θανάτου. Ὁ Ἰωακείμ Σαλώθ και ἡ ὄρνια Ἄννα. Ἐνας ἱστορικὸς Ραββίνος. Ἡ τραγικὴ χρονολογία.

Ὅταν ὁ Ριχάρδος ὁ Λεοντόκαρδος ἀνέβηκε στὸν Ἀγγλικὸ θρόνο, διεκήρυξε μὲ τυμπανοκρουσίαι διὰ ἀπαγορεύει τοὺς Ἑβραίους τοῦ Λονδίνου νὰ παρεντρεθοῦν σὴν στέψῃ του ποὺ ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ σὸ Ὀθεομίνωτερ σὶς 3 Σεπτεμβρίου 1157. Τὴν ἀπόφαση αὐτὴ τοῦ ἐνέπνευσε αἰσθῆμα ὀνοειδαιμονίας, ἐφοβότανε ὀπλάδῃ τὴ μαγεία ποὺ ἡ γενικὴ ἰδέα ἀπέδιδε στοὺς Ἑβραίους. Ἀς μὴ ἀπομονοῦμεν δεῖ σὶδ ὀκοτεινὰ ἐκεῖνα χρόνια οἱ μάγυι ἐθεωροῦντο κύριοι τῶν τυχῶν τοῦ ἀνθρώπου, ὄντα μοιραριῶδη και παντοδύναμα. Σύμφωνα θῶως μὲ τὰ πατροπαράδοτα ἔθιμα τῶν Ἰσραηλιτῶν, ὄφειλαν νὰ προσφέρουν δῶρα σὲ καθὲ νέο βασιλεῖα τὴν ἴδια μέρα τῆς στέψῃ του. Μερικοὶ λοιπὸν Ἰουδαῖοι, ποὺ δὲν εἶχαν λαβεῖ γνῶσι τῆς ἀπαγορευτικῆς διαταγῆς, παρουσιάσθηκαν στὸν τόπο τῆς τελετῆς και κατέθεσαν σὶδ πόδια τοῦ Βασιλέως τὰ δῶρα των, πολύτιμα μάλιστα, και μὲ θεουρικὸν λόγους τὸν παρακαλοῦσαν νὰ τοὺς ἀφήσῃ νὰ ζῆσουν σὸ Βασιλεῖ του, ὄπως τῶς εἶχαν ἀφίσει και οἱ προκτόχοι τῶν βασιλείς.

Οἱ δροστοχιόμενοι αὐτοὶ Ἑβραῖοι ἐξέχρωζαν ἀνάμωσα σὸ ἄλλο πλῆθος, ἀπὸ τὰ ἰδιαίτερα τῆς φυλῆς των φορέματα και κυρίως ἀπὸ τὴν πρόσῃν ὀκοφία ποὺ ἐφοροῦσαν ἕποχρητικῶς. Ἐνας λοιπὸν ἀπ' αὐτοὺς χροπτεῖται ἀπὸ ἕνα χροιστιανὸ, μήνηι τῆς φωνῆς, τρέχουν οἱ ἀδικοὶ και ὀρμουὶ ἐναντίον ὄλης τῆς Ἰσραηλιτικῆς Ἐπιτροπῆς ποὺ ἔμπηκε σὸ Ἄνδρατορ νὰ προσφέρῃ τὰ δῶρα. Σέρνουν τοὺς δροστοχιόμενους αὐτοὺς ἐξω και τοὺς ἐξετελεῖζον και τοὺς χροπὸν ἄλλῃται.

Ἐοὶ δίνεται τὸ κακὸ παράδειγμα. Ὁ ὄχλος τοῦ Λονδίνου και πολλοὶ ἄλλοι ποὺ εἶχαν μαζευθεῖ ἀπ' ὄλη τὴν Ἀγγλία γιὰ τὴν ἐορτὴ τῆς στέψῃς, μαθαίνουν δεῖ τὰχ ὁ ἴδιος ὁ Βασιλεὺς εἶχε διατάξει τὴν ἐξόντωση τῶν Ἑβραίων και ἀρχίζει τὸτε φοβερὸ κωνῆρι ἐναντίον των. Δὲ λποῦνται οὐτε τοὺς γέροντες, οὐτε τὰ παιδιὰ, οὐτε τῆς γυναικῆς. Μερικῆς οἰκογένειες κλεινοῦνται σὶδ ὀπίτια τους, γιὰ νὰ σωθοῦν, ἀλλὰ ματαίως. Ὁ μαγισμοῦτος λαὸς βάζει φωτιὰ σὶδ ὀπίτια και ἔτοι χρονονταί και οἱ τελεσταῖοι Ἰουδαῖοι τοῦ Λονδίνου.

Τὸ παράδειγμα τῆς πρωτεοσύνης μιμοῦνται οἱ κυριώτερες πόλεις τῆς Ἀγγλίας, και τὸ Ἰσραηλιτικὸ αἶμα τρέχει παταπιδὸν σὲ ὄλες τῆς Ἀγγλικῆς ἐπαρχίης. Μερικοὶ ὄως, φοβηθέντες δέχονται νὰ βαπτισθοῦν χροιστιανοὶ και ἔτοι γλοτώνουν τὴ ζωὴ τους. Στὸ Ἰόρκ θῶως ἄλλοι Ἑβραῖοι, ἀφοῦ εἶδαν ὄλους τοὺς ἀρνῆμένους τὸ βῆκτισμα ὀμοθρόσκους των νὰ σφαγοῦν μὲ τοὺς ὀκνηρότερους τρέποους, κατέφωγαν σ' ἕνα πύργο και ἐκεῖ ἀντέσῃσαν ἀπελιτιστικά. Κράτησαν ὄσο μποροῦσαν. Τέλος, δταν ἡ ἐφοδος τῶν Χροιστιανῶν ἐπλησίαζε, ὁ Ραββίνος ἐκάλεσε τοὺς πιστοὺς και τοὺς μίλποε ἔτοι: — Ἀδελφοὶ και τέκνα τοῦ Ἰσραήλ! Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων μας, μὴς προστάζει ν' ἀποδῶνωμεν ἕπερ τοῦ Θεῖου Νόμου, ὄπως ἀπέθαναν ἄλλοτε οἱ πρόγονοὶ μας. Ἀν πῶσομε σὶδ χέρια τῶν ἐχθρῶν μας, θὰ βασανισθοῦμε ἀνπλεῶς και θὰ πεθόνομε. Ἀς δῶσομε λοιπὸν θελμηματικά στὸν Πλάσῃν τὴν ψυχὴ μῆς και ἀς ζῆσομε μὴ ἄλλη καλλίτερη ζωὴ.

Ὅλοι ἐπεδοκίμασαν τὰ λίγια τοῦ γέρον Ραββίνου και ἀφοῦ ἔρριξαν σὶδ φωτιὰ τὰ πλοῦσια φορέματά τους, τὰ διαμαντικὰ και ὄ, τὶ πολύτιμα εἶχαν, ἔβαλαν φωτιὰ στὸν πύργο και περιμέναν τὸ τέλος τους...

Τὴ στιγμή ἐκείνη ἐπάνω σὶδ ἐπάλλειξ τῶ πύργου φανερώνεται ὁ πλοσιώτερος τῶν ὀμοφθῶων των, ὁ Ἰωακείμ Σαλώθ, ὄραιο, ἀντρας και στυβαρός, σὶν ἀμυτῆ τῆς ἡλικίας του. Κροτοῦσε ἀπὸ τὸ χέρι τῆς γυναίκα του Ἄννα, νέα και ὄραιοτάτη Ἑβραῖα. Μὲ τὸ ἄλλο χέρι ἕνα τοεκοῦρι.

— Σκύψε νὰ πεθάνῃς, τῆς λέει, παρὰ νὰ πέσης σὶδ χέρια τῶν ἐχθρῶν μας και ν' ἀτιμασθῆς! Καὶ τὴν φιλεῖ σὶδ χεῖρά και σὶδ μέτωπο. Ἡ Ἄννα, ὄπακοῦει τῶν ἀρνῆται, γονατίζει. Καὶ ἐκεῖ, μπροστὰ στῶς ὀμοφθῶλους του ποὺ ἐκλαιγαν και στῶς χροιστιανοὺς ποὺ λουσοῦσαν κῆτω, ὁ Ἰωακείμ Σαλώθ ὀπκῶνει τὸ τοεκοῦρι και ἀποκεφαλίζει τὴ γυναίκα του!

— Ἰουδαῖοι, φωνάζει, κάνετε τὸ ἴδιο ὄλοι σας! Καὶ οἱ ἄλλοι τὸν μιμοῦνται. Οἱ γυναικῆς πρόθῶμες γονατίζουν νὰ δέχονται τὸν ἀπολιτρωτικὸ θάνατο. Ἐπειτα ἔρχεται ἡ σειρὰ τῶν ἀνδρῶν. Γρήγορα-γρήγορα ἀποχειριζόονται ὄλοι και δταν οἱ φλόγες τῆς πυρκαῖῆς περικυκλῶνουν τὸν πύργο, δὲν ἔχουν πῆδ νὰ κάψουν παρὰ πῶματα πλημμυρισμένα σὶδ αἶμα.

Ἐλέετε και τὸν ἐπίλογο τῆς μεσαιωνικῆς αὐτῆς τραγωδίας; Ἰδοὺ αὐτός:

Τῆς ἀκόλοθης μέρες, ὄλα τὰ χροεωστικά γραμμῆματα τῶν Χροιστιανῶν πρὸς τοὺς Ἑβραίους ἐμαζεύθηκαν σὶδ χέρια τῶν δημοσίων ἀρχῶν, ἀπῶθθητα ἀπὸ τὰ μέρη σὶδ ὄποια εἶχαν κατατεθεῖ, και παραδόθηκαν σὶς φλόγες. Ὄστε, ἀπὸ τὴν πρῆξῃ αὐτῆ γίνεται φανερὸ δεῖ αὐτός ἦταν ὁ κυριώτερος λόγος τῆς κατα-

ΜΙΚΡΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΕΛΦΙΝΟΥ

TOY ALPHONSE DAUDET

Ὁ μικρὸς Δελφῖνο εἶνε ἀρρωστος, Ὁ μικρὸς δίδοχος τῆς Γαλλίας, ἀλλοίμονο! θὰ πεθάνῃ... Σὲ ὄλες τῆς ἐκκλησίης τοῦ βασιλείου, ὄλος ὁ κόσμος προσεύχεται και ἀνῶρει μεγάλα κεριὰ, γιὰ τὴν γεία τοῦ διαδόχου. Οἱ ὄρμοι τῆς πρωτεοσύνης εἶνε ἔρημοι, και πολλῶς κόσμος ἔχει μαζευθεῖ γύρω ἀπὸ τὸ παλάτι. Ὅλοι ἀγωνιοῦν. Ὅλοι θέλουν νὰ μῆσουν νέα. Στὸ παλάτι ὄλοι βροσκονται σ' ἐξαιρετικὴ συγκίνηση. Ἀξιωματικοὶ τῆς ἄπρησίας τοῦ πρίγκπος, ἄπρηται, θαλαμηπόλοι πηγαίνοῦερχονται διαρκῶς. Οἱ γαλαρίες εἶνε γεμάτες ἀπὸ ἀτιλικὸς και ἐθγενεῖς μὲ μεταξωτὰ ρούχα, οἱ ὄποιοι συζποῦν νεωρικὰ, και ζποῦν ὄλοῦνα νέα μὲ χαμπλαμῆνη φωνή... Οἱ κυρίες τῆς τιμῆς εἶνε ἐξαιρετικὰ συγκινημένες και μετὰ βίας κρατοῦν τὰ δάκρυά τους. Σ' ἕνα διαμέριομα συνεδριάζει τὸ ἱατρικὸ συμβῆλιο. Ὅλοι τὴν ὄρα ἀκούονται οἱ ἐλαφροὶ ἀνασταναγοὶ μὸν μικροῦ Δελφῖνο. Ὅλοι τότε ἀνατριχιάζον... Καὶ ὁ βασιλεὺς! ποῦ εἶνε ἡ αὐτοῦ μεγαλειότης; Ὁ βασιλεὺς εἶνε κλεισμένος σ' ἕνα διαμέριομα. Οἱ μεγαλειότατοι δὲν ἀγαποῦν νὰ τοὺς βλέπουν οἱ ἄλλοι νὰ κλαῖνε... Γιὰ τὸ βασιλίσσα Ἰωῶς ν' ἀλλάξῃ τὴ πρῆγῃ. Καθιομένη κοντὰ σὶδ ἀγαπῆμένο τῆς παιδι, βρέχει τὸ ὄρατο τῆς πρόσωπο μὲ θεσμὸ δάκρυα... Ὅλοῦζέει ἡ δροστοχιόνη... Οἱ κυρίες τῆς τιμῆς τὴν θωροῦν βοῦθῆς. Στὸ πολυτελέστατο, μὲ δαντέλλες, κρεββάτι του, ὁ μικρὸς Δελφῖνο, ὄσπορ σὸν τὸ χροῖνι, μένει ἀκίνητος μὲ κλεισμένα τὰ μῆτια. Νομίζον πῶς κοιμῆται. Ἄλλὰ ὄχι. Ὁ μικρὸς Δελφῖνο δὲν κοιμῆται.

Ἐξῶνα στρέφει πρὸς τὴν μητέρα του, και ἐπειδὴ τὴν εἶδε νὰ κλαῖη, τῆς εἶπε: — Γιατὶ κλαῖτε, βασιλίσσα; Μήπως φοβεῖσθε δεῖ θὰ πεθάνῃ; Ἡ δροστοχιόνη μητέρα θέλποε ν' ἀπαντήσῃ, ἀλλὰ τὰ ἀναφῶλπῆτα τῆς τὴν ἐμποδίζαν.

— Μὴ κλαῖτε μὲ βασιλίσσα, λισμονεῖτε δεῖ εἶμαι ὁ Δελφῖνο, και δεῖ οἱ Δελφῖνες δὲν μποροῦν νὰ πεθάνουν ἔτοι... Ἡ βασιλίσσα κλαῖει ἀκόμα και ὁ μικρὸς Δελφῖνο ἀρχίζει νὰ φοβῆται.

— Δροστοχία μου! φωνάζει σὲ μὴ σιγμῇ, δὲν θέλω νὰ μὲ πῆρῃ ὁ Χάρος, και ἔτρω πῶς θὰ τὸν ἐμποδίσω νὰ ἔλθῃ ἔως ἐδῶ... Ἀς ἔλθουν σαράντα δορτοφόροι ποὺ δροτατοὶ νὰ μὲ φυλῶνε γύρω-γύρω. Βάλτε ἀκόμη ἐκατὸ μεγάλα κανόνια νὰ μὲ φυλῶνε νῶκτα και μέρα κῆτω ἀπὸ τὰ παράθυρα ὄμο... Κι' ἔτοι ὄθμαι ὄσφαλιόμενος. Ἄλλοιμονο στὸ Χάρο ἀν τομῆσῃ νὰ μὲ ζυγῶσῃ!

Ἡ βασιλίσσα γιὰ νὰ ἐχαριστήσῃ τὸ ἀγαπῆμένο τῆς παιδι, ὄδῖε διαταγῆ νὰ ἐκτελέσουν τὴν ἐπιθῆμῖα του. Ἀμῶθος ἀκούονται τὰ μεγάλα κανόνια νὰ πλοσιῶνται τὰ παράθυρα τοῦ πρίγκπος, καθῶς και οἱ σαράντα δορτοφόροι ποὺ τοποθετοῦνται γύρω ἀπὸ τὸ βασιλικὸ κρεββάτι. Ὁ μικρὸς Δελφῖνο χροπῆ τὰ χέρια του ἀπὸ χαρὰ βλεπόντας τοὺς γίγαντες ἐκείνους. Ἀναγνῶριζει ἕνα ἀπ' αὐτούς.

— Λορραῖν! Λορραῖν! τοῦ φωνάζει. Ὁ γίγας πλοσιάζει. — Σὲ ἀγαπῶ πολύ, καλὲ μου Λορραῖν. Γιὰ νὰ δῶ τὸ ὄσπο σου... Ἀν ὁ Χάρος θέλει νὰ μὲ πῆρει, θὰ τὸν σκοτώσωεις. Δὲν εἶμαι ἔτοι;

— Μάλιστα κυριέ μου! ἀπαντῶ ὁ Λορραῖν. Καὶ δὸς δάκρυα ἔβροξαν τὰ μῆτια τοῦ Λορραῖν. Αὐτῆ τὴ στιγμή μῆπκε ὁ πνευματικὸς κρατῶντας τὴν ἄγία κοινωνία. Ἀρχίζει νὰ ψιθροῖζῃ μερικὰ ἱερὰ λόγια. Σὲ μὴ σιγμῇ ὁ μικρὸς Δελφῖνο μέσα σὶδ παραληρημὰ του, τοῦ λέγει: — Ἐξέρω τὶ θὰ γίνῃ, καλὲ μου πῆτερ. Ἀλλὰ μήπως ὁ μικρὸς μου φίλος Βέπο θέλει... νὰ πεθάνῃ... σὶν θέσῃ μου κι' ἐγῶ γι' ἀντίδλλαγμα νὰ... τοῦ δῶσω πολλὰ... λεπτὰ...

Τότε ὁ πνευματικὸς ἀρχισε νὰ τοῦ λέγει παρήγορα λόγια μὲ χαμπλῆ φωνή. Ὅταν τελείωσε ὁ πνευματικὸς ὁ Δελφῖνο λέγει ἀναστενδῶντας:

— Αὐτὰ ποῦ μοῦ λέγετε, πῆτερ μου, εἶνε λωπηρὰ. Ἐνα κρῶγμα θῶως μὲ παρηγορεῖ, δεῖ ἐκεῖ ἀπάνω σὶδ παράδεισο, θὰ εἶμαι ὁ Δελφῖνο... Γνωρίζω δεῖ ὁ καλὸς θεὸς εἶνε... ἔξδελφός μου... και δὲν ὄδ μὲ κακομεταχειριόθῃ...

Ἐπειτα στρέφον-ας πρὸς τὴν μητέρα του προσθεῖ: — Ἀς μοῦ φέροντὰ τὰ καλλίτερά μου φορέματα και τὰ βελούδινα σακαρίνια μου. Θέλω νᾶμαι ὄραιοσ μεταξὸ τῶν ἀγγέλων... ἐκεῖ ἀπάνω σὶδ παράδεισο.

Σὲ λίγα λεπτὰ θρηῖνοι και κοπεῖοι ἀκούγονταν σὶδ παλάτι. Ἄλλοιμονο! ὁ ἀπαῖσιος χῆρος δὲν ἐφοβῆθηκε οὐτε γίγαντες, οὐτε κανόνια... Τίποτε!

Ὁ Δελφῖνο, ὁ μικρὸς δίδοχος τῆς Γαλλίας, εἶχε πεθάνει!.. Μετρω, Γιάγκωυ Γεράσῃ

στροφῆς τῶν Ἰσραηλιτῶν. Συμβιβασμὸς τοῦ φανατισμοῦ μὲ τὰ ἄτομικὰ συμφέροντα. Ἡ τρομερῆ αὐτῆ σφαγὴ μένει ὄς μῶσρη χρονολογία σὶν ἱστορία τῆς Ἰσραηλιτικῆς φυλῆς.